

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bibliotheca Scriptorvm Sacri Ordinis Cisterciensis Elogiis Plvrimorvm Maxime Illvstrivm Adornata

Visch, Charles de

Coloniæ Agrippinæ, 1656

Præfatio Ad Lectorem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38433

PRÆFATIO
AD LECTOREM.

PRÆMONITVM te velim (candide Lector) maximam esse discrepantiam inter scriptores ordinis, & diuersorum monasteriorum chronologias, siue manuscriptas tabulas, quoad annos foundationum monasteriorum ordinis, maxime aliquot immediatè sequentium Morimundum. Plures chronologiae, inter quas etiam Cisterciensis (provt nuper edita est per Reuerendum admodum D. Gasparem longelinum) anno 1117. nullam Abbatiam fundatam referunt; sed anno 1118. 1. omnium ponunt Prulliacum, 2. Curiam Dei, 3. Bonam vallem, 4. Sauigniacum, 5. Abbatiam, 6. Fontium &c. Alia antiquior ordinis chronologia (quam in Annalibus suis annuatim producis Reuerendissimus Angelus Manriquez Pacis Augusta Episcopus) Bonam-vallam reijciens in annum 1119. eidem anno integro prapont ceteras quatuor ipse Manriquez, Bonam-vallam scribit incaptam anno 1117. perfectam verd 1118. Quo anno etiam fundata putat, Prulliacum, Curiam Dei, Tres Fontes, & Fontanetum. Carpit autem chronologias & authores omnes, ad hunc annum etiam Sauigniacum referentes, nominatim (ad annum 1118. cap. 2. numeris 7. & 8.) acriter inuehitur in antiquam ordinis chronologiam, quam tot serè dicit scaterè erroribus, quot annos signat. Qua censura tamen si aequo rigidior videatur, reuerà tamen negari non potest, eandem chronologiam in multis esse erroneam, provt etiam est illa, quam vulgavit longelinus, vt facillime curiosus lector deprehendet. Specialiter autem quo ad Sauigniacum immeritè reprehendi censeo illos, qui illud referunt ad annum 1117. aut saltem 1118. Quandoquidem vel ipso Manrique teste, tomo 2. Annalium, ad annum 1148. cap. 7. cum R. Serolo Sauigniacensis Abbas, coram Eugenio 3. Pontifice in capitulo generali Cistercij, monasterium suum cum tota filiatione ipsius (qua triginta constabat monasterijs) Diuo Fernando tradidisset; tantum à capitulo ipso generali, & Pontifice, grauis atq; congregationis huius delatum suit vt Sauigniacum, Caput congregationis, praponeretur omnibus filiabus Claravallis. Cetera quoque monasteria eiusdem filiationis, attenta antiquitate fundationis, eorumque celebritate, hinc inde permiscerentur alijs monasterijs ordinis; atque ita, secundum permutationem tunc factam, imposterum singula monasteria fundata censerentur. His consonat N. Eximius Dominus Mattheus Pillart, ex religioso Dunensi, & S. Theol. Doctore, Abbas Claravallis 36. in Speculo suo ordinis Cisterc. lib. 2. cap. 22. Simile prelationis priuilegium alia quoque celebriora monasteria consecuta sunt, vt Carracetum in Hispania, Obazina, &c. Hinc cum monasterium 3. Fontium, 1. alias Claravallis filia, fundatum sit ad minus anno 1118. aut etiam (secundum plurimos non parua auctoritatis) anno 1117. prudenter in ordinis chronologijs ponitur Sauigniacum anno 1117. aut saltem 1118. Porro quia chronologia nostra Dunensis Sauigniacum & 3. Fontes refert ad annum 1117. (vt notat etiam Henriquez in Menologio, 23. Aprilis) antiquissima est, vt potè qua scripta videtur ante annos quadringentos, & 40. aut 50. quandoquidem non agnoscat vllum monasterium post annum 1188. fundatum, iudicauit ab illa non esse recedendum in tanta discrepantia, & confusione reliquarum chronologiarum, & scriptorum ordinis; praesertim cum nostra etiam consensiat ipse Henriquez, sub finem Fasciculi sui, vbì

re censens filiationem Claravallis, expressis verbis dicit: monasterium 3. Fontium in Diœcesi Cathalaunensi, fundatur anno 1117. Accedit, non videri valde verisimile, Claram-vallam fuisse triennio sine generatore, cum tamen passim posteriora monasteria, 2. aut etiam 1. fundationis suæ anno, filias produxerint, ut patet in Bonavalle, respectu Mansiadae &c. atque hæc de Sauvignaco & 3. Fontibus. Iam quoad Prulliacum, & Curiam Dei, omnes omnino chronologie quas hæcenus vidimus, illa referunt ad annum 1118. licet longelinus, posterius hoc monasterium dicat fundatum pridie Kalendas May; prius verò solum 15. Kalendas Septembris eiusdem anni. Quod si verum esset, videretur Curia Dei præferenda Prulliaco, quod contra omnes esset auctores. Fatetur tamen Manriquez, Curia Dei initia esse obscura. Nos anno 1117. utrunque monasterium hic collocamus, utpote antiquius 3. Fontibus, saltem ex communi scriptorum calculo, licet non desine chronologia. quæ 3. Fontes præponant Prulliaco.

Ad Bonam-vallam quod attinet Manriquez supra, mordicus sustinet referendam ad annum 1118. proxi etiam refertur in Chronologia Cisterciensi apud longelinum; quibus etiam consentit chronologia nostra Dunensis, licet ipse longelinus in notitia sua Abbatiarum, illam scribeat fundatam solum anno 1119. conformiter antiquæ chronologia ordinis, apud Manriquez ad eundem annum cap. 8. Quoad alia quoque monasteria, hinc inde etiam sætu magna est discrepantia Chronologiarum, in annis fundationum, in qua varietate adherendum etiam duximus antiquissimo nostro exemplari, donec quispiam maiori claritate illud conuincat. Existimo autem discrepantiam hanc magna ex parte hinc contigisse, 1. quod quidam scriptores & chronologisti monasteria quedam tunc fundata scripserunt, quando vel fundationes inchoata fuerunt, vel loca fundationum, aut etiam prius fundata monasteria, ordini oblata fuerunt; cum tamen alij dictas fundationes referendas iudicauerint ad annum & diem, quibus religiosi ad loca sibi oblata transmissi, eorum possessionem adierunt, quod sæpius contigit pluribus mensibus post 1. oblationem. 2. potuit & discrepantia aliqua oriri ex insertione (de qua supra) monasteriorum linea Sauvigniacensis, dum non a que cerid alijs monasterijs innotuit, quo loca singula eorum essent inferenda. 3. quia plura reperuntur monasteria eiusdem nominis, diuersis temporibus, & in diuersis regnis fundata, ex quibus chronologista vnum subinde pro alio posuerunt 4. denique, (& forte præcipuè) quod antiqua ordinis chronologia fundationes monasteriorum continentes annos incipiant à mense Aprili, aut circiter, aded vt 3. menses qui apud nos priores sunt, scilicet Ianuarius, Februarius & Martius, ibidem sint vltimi; quo factò antiqui chronologisti videntur hic signasse annos, incipiendo à 1. fundatione Cistercij, id est à 21. Martij, vel (cum ipsi essent Galli) morem Gallorum secuti sunt, qui communiter annos tunc incipiebant, vel à Paschatis die, vel ab Incarnatione Domini, 25. Martij, vt referunt Co-uarruias, tom. 2. var. cap. 12. & Bartholomæus Cassanensis in catalogo gloria mundi, parte 12. confid. 37. Plures autem aliarum prouinciarum scriptores, mensium legitimum ordinem volentes sequi, monasteria quæ in Ianuario, Februario, & Martio fundata legebant, præposuerunt ijs, quæ Aprili, Mayo &c. adscribebantur; cum tamen alij (& melius) illa rececerint in annum sequentem. Dunensis nostra antiqua chronologia, morem communiter sequitur Gallorum iam dictum, quem nos proinde hic etiam sequemur. Vale.